

SECURITATEA EMOȚIONALĂ A COPILULUI – DIMENSIUNE FUNDAMENTALĂ A SECURITĂȚII PSIHOLOGICE ÎN SISTEMUL COPARENTAL

Antoanela Magdalena DRAGOMIR

Pitești, România,

Doctorand, expert psihologie clinică judiciară, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”,

Chișinău, Republica Moldova

e-mail: psih.magdadragomir@yahoo.com

<https://orcid.org/0000-0002-4923-3775>

Problematika securității psihologice rămâne mereu actuală, în mod special prin prisma provocărilor ultimilor ani. Securitatea emoțională a copilului în sistemul coparental este o temă subsecventă conceptului general de securitate psihologică și se păstrează ca actualitate în același context al schimbărilor profunde intervenite la nivelul grupurilor sociale, dar mai ales al familiei. Familia aflată în disoluție se confruntă cu provocări multiple în planul securității psihologice ale membrilor ei și în mod specific cu amenințarea securității emoționale a copilului aflat în centrul acestei experiențe marcante. În acest sens, devine esențial să se acorde o atenție sporită modului în care dinamica familială influențează dezvoltarea emoțională și psihologică a copilului, pentru a putea interveni eficient în sprijinul bunăstării acestuia.

Cuvinte-cheie: securitate psihologică, securitate emoțională, coparentalitate, conflicte interparentale, dezvoltarea copilului, bunăstare emoțională, anxietate.

EMOTIONAL SECURITY OF THE CHILD - A FUNDAMENTAL DIMENSION OF PSYCHOLOGICAL SECURITY IN THE COPARENTAL SYSTEM

The issue of psychological security remains ever relevant, especially in light of the challenges of recent years. The emotional security of the child within the coparental system is a subsidiary theme of the general concept of psychological security and remains pertinent in the context of profound changes within social groups, particularly within the family. A family in dissolution faces multiple challenges in terms of the psychological security of its members, specifically threatening the emotional security of the child at the center of this significant experience. In this regard, it becomes essential to pay increased attention to how family dynamics influence the emotional and psychological development of the child, in order to intervene effectively in support of their well-being.

Keywords: psychological security, emotional security, coparenting, interparental conflicts, child development, emotional well-being, anxiety.

SÉCURITÉ ÉMOTIONNELLE DE L'ENFANT - UNE DIMENSION FONDAMENTALE DE LA SÉCURITÉ PSYCHOLOGIQUE DANS LE SYSTÈME COPARENTAL

La problématique de la sécurité psychologique reste toujours d'actualité, notamment à travers les défis des dernières années. La sécurité émotionnelle de l'enfant dans le système coparental est un thème subsidiaire du concept général de sécurité psychologique et demeure pertinent dans le même contexte de changements profonds intervenus au sein des gro-

upes sociaux, et surtout de la famille. La famille en dissolution est confrontée à de multiples défis en matière de sécurité psychologique de ses membres et plus spécifiquement à la menace de la sécurité émotionnelle de l'enfant au centre de cette expérience marquante. Dans ce sens, il devient essentiel d'accorder une attention accrue à la manière dont la dynamique familiale influence le développement émotionnel et psychologique de l'enfant, afin d'intervenir efficacement en faveur de son bien-être.

Mots-clés: *sécurité psychologique, sécurité émotionnelle, coparentalité, conflits interparentaux, développement de l'enfant, bien-être émotionnel, anxiété.*

ЭМОЦИОНАЛЬНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ РЕБЕНКА – ФУНДАМЕНТАЛЬНОЕ ИЗМЕРЕНИЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В СИСТЕМЕ СОВМЕСТНОГО ВОСПИТАНИЯ

Проблема психологической безопасности остается актуальной, особенно в свете вызовов последних лет. Эмоциональная безопасность ребенка в системе совместного воспитания является подтемой общего концепта психологической безопасности и сохраняет свою значимость в контексте глубоких изменений в социальных группах, особенно в семье. Семья, находящаяся в состоянии распада, сталкивается с многочисленными проблемами в плане психологической безопасности ее членов, что особенно угрожает эмоциональной безопасности ребенка, находящегося в центре этого значимого опыта. В этом отношении, становится крайне важно уделять повышенное внимание тому, как семейная динамика влияет на эмоциональное и психологическое развитие ребенка, чтобы эффективно вмешаться в поддержку его благополучия.

Ключевые слова: *психологическая безопасность, эмоциональная безопасность, совместное воспитание, межродительские конфликты, развитие ребенка, эмоциональное благополучие, тревожность.*

Introducere

În procesul de dezvoltare a copilului, securitatea psihologică și cea emoțională reprezintă pilonii fundamentali ai unei creșteri sănătoase. Securitatea psihologică se referă la sentimentul de siguranță internă, stabilitate și încredere, pe care copilul îl dobândește în mediul său familial. Aceasta include nu doar absența fricii sau a amenințărilor, ci și capacitatea de a face față provocărilor emoționale. În mod specific, securitatea emoțională a copilului este modelată în mare măsură de relația dintre părinți și de modul în care aceștia gestionează conflictele din cadrul familiei.

Relațiile coparentale disfuncționale, marcate de conflicte nerezolvate sau tensiuni continue, pot deteriora profund atât securitatea emoțională, cât și cea psihologică a copilului, provocând anxietate și nesiguranță. Pe de altă parte, o cooperare armonioasă între părinți, bazată pe suport reciproc și gestionarea constructivă a conflictelor, creează un mediu sigur în

care copilul își poate dezvolta resursele emoționale și psihologice necesare pentru a face față vieții.

Prezentul articol explorează rolul crucial pe care îl joacă securitatea psihologică și emoțională a copilului în contextul coparentalității. Într-o lume marcată de transformări sociale și familiale, înțelegerea modului în care copiii își formează sentimentul de siguranță în funcție de dinamica familială devine din ce în ce mai importantă pentru a sprijini sănătatea lor emoțională și psihologică pe termen lung.

Metodologia de cercetare

Prezenta lucrare urmărește să ofere o sinteză a literaturii existente cu privire la securitatea emoțională a copilului în sistemul coparental, punând accent pe cele mai relevante teorii, studii și perspective. Metodologia de revizuire teoretică a fost structurată pentru a asigura o selecție riguroasă și sistematică a surselor relevante, având ca scop identificarea tendințelor-

cheie, a lacunelor teoretice și a direcțiilor viitoare de cercetare.

Pentru a include cele mai pertinente surse în analiza noastră, au fost utilizate criteriile de selecție bine definite. Au fost selectate articole publicate între anii 1990 - 2020 care abordează în mod direct aspecte legate de securitatea psihologică și securitatea emoțională a copilului. S-au luat în considerare doar lucrările publicate în reviste academice indexate, cărțile de specialitate și rapoartele de cercetare recunoscute în domeniu. Sursele au fost excluse dacă nu abordau explicit relația dintre securitatea psihologică, securitatea emoțională a copilului și sistemul coparental sau dacă nu furnizau date relevante pentru discuția teoretică.

Căutarea surselor relevante a fost realizată prin intermediul mai multor baze de date academice, incluzând Google Scholar, PubMed, PsycINFO, Scopus, asigurând astfel o acoperire largă și diversă a literaturii de specialitate. În plus, au fost consultate articole de referință, capitole din cărți și studii revizuite, pentru a asigura o înțelegere cuprinzătoare a subiectului.

Analiza literaturii s-a bazat pe o sinteză narativă, având drept scop identificarea principalelor abordări teoretice și metodologice din domeniu. S-a pus accent pe compararea studiilor din punct de vedere al cadrelor teoretice utilizate, metodologiilor aplicate și concluziilor obținute. Pe parcursul analizei, s-au evidențiat nu doar convergențele, ci și divergențele dintre diversele perspective asupra securității psihologice și emoționale a copilului, permițând astfel o discuție critică asupra dezvoltărilor viitoare în domeniu.

Revizuirea teoretică prezintă anumite limitări, inclusiv posibilitatea omiterii unor surse relevante publicate în alte limbi decât cele incluse în selecția noastră (engleză și română). În plus, cercetările recente care nu au fost încă indexate în baze de date majore ar putea lipsi din această revizuire. Totodată, analiza nu a inclus studii empirice extensive, focusându-se în mod special pe discuții teoretice.

Securitatea psihologică – fundamentul dezvoltării emoționale a copilului

Dicționarul APA definește *securitatea* ca un sentiment de siguranță, încredere și libertate de înțelegere. În psihologie, se crede că *securitatea* este generată de factori cum ar fi părinții și prietenii calzi, aprobatori și experiențe care construiesc un sentiment de sine stabil. În contextul psihoterapeutic securitatea este văzută ca un scop mediator care încurajează explorarea deschisă a problemelor emoționale și comportamentale și este considerată a fi parte a unei relații puternice și sănătoase terapeut-pacient. În paralel, *securitatea emoțională* este definită de APA ca fiind sentimentul de siguranță, încredere și eliberare de teamă [1].

În abordarea lui Karen D. Horney, nevoia de securitate emoțională este determinantul de bază al personalității și comportamentului; în abordarea lui H. S. Sullivan, ea însăși este determinată în primul rând de relațiile interpersonale .

Securitatea psihologică și securitatea emoțională pot fi astfel abordate ca un construct în egală măsură asemănător, dar aplicabil diferit. Securitatea psihologică cuprinde constructe cognitive, conative și emoționale care fac posibilă tratarea securității ca un fenomen psihologic cu o structură standard. Prin urmare, securitatea poate fi descrisă ca o stare interioară de pace, încredere, atitudine pozitivă, bunăstare subiectivă, deschidere și relaxare.

Securitatea psihologică are o dimensiune multifățetată prin care individul poate analiza și acționa comportamental și poate aduce modificări în sensul urmărit. Securitatea emoțională a copilului este o dimensiune psihologică implicită, care crește treptat, alimentată de experiențele succesive, repetate, consolidate ale copilului în sistemul coparental, realitate pe care acesta nu o poate modifica direct, ci doar potențial, prin reactivitatea proprie aproape exclusiv involuntară, determinată de imaturitate. Apare astfel

o formațiune reactivă care se manifestă fie în sensul externalizării, fie în cel al internalizării.

Multe teorii psihologice abordează problema securității, într-o măsură mai mare sau mai mică, încercând să răspundă la aceste întrebări: *Care este natura securității? Ce definește un pericol pentru om? Care sunt caracteristicile comportamentului omului în situații de risc?* În ciuda diversității răspunsurilor, o anumită concordanță a opiniilor poate fi identificată.

În primul rând, un număr mare de autori sunt de acord că securitatea psihologică este un proces dinamic. În fiecare moment avem de-a face cu un nou tip de pericol și securitatea trebuie constant creată. În al doilea rând, trebuie remarcat caracterul latent al securității psihologice. Individul este alertat oricând apare o amenințare pentru viața, sănătatea sau bunăstarea lui. În al treilea rând, un sentiment sănătos de siguranță este o senzație de bază a unei persoane normale. Toate aspectele comportamentului uman, în toate sferele vieții pot fi tratate în contextul securității și majoritatea acțiunilor noastre sunt ghidate de nevoia noastră de securitate.

Z. Cong și L. An au definit securitatea psihologică bazându-se pe concepția/ paradigma lui A.H. Maslow, ca presentimentul care poate apărea din pericole sau riscuri la adresa fiziologiei sau psihologiei individului, precum și sentimentul de putere sa neputință al unui individ în abordarea pericolelor sau riscurilor, în principal legate de sentimentul de certitudine și controlabilitate [2] [22]. Formulată astfel, conceptul este utilizat pe scara largă de către cercetători [16] [17] [25]. J.Hart, P.R.Shavers și J.L. Goldenberg consideră că insecuritățile psihologice se referă la anxietatea fiecărui individ față de răul potențial și amenințare [18], [19]. Evident, prin analiza simțului comun psihologic, securitatea este o judecată subiectivă a individului în mediul său determinist și controlabil, iar starea sa de conștiință este bazată pe propriile trăsături de personalitate. În acest context, diferențele de personalitate

și de percepție asupra mediului a indivizilor determină nivelul de încredere în lumea exterioară și este centrat pe sine. Individul evaluează constant și decide dacă este sau nu în siguranță în lumea exterioară și acest aspect se leagă de gradul de cunoaștere al acestei lumi exterioare, dar și de capacitatea individului de a contribui la aceasta și de a modifica comportamentul o serie de parametri. Prin urmare, *conotațiile securității psihologice individuale* sunt subsumate *securității psihologice de grup* [14], [26].

Se creionează astfel un concept cu stratificare multiplă, în centru găsim individul inclus în grupul social primar - familia nucleară, care, urmând o mișcare centrifugă, este inclusă în sisteme din ce în ce mai largi și mai complexe (sisteme de educație, organizaționale, sociale, teritoriale etc.)

Modelul multilayer / multistratificat propus de cercetătorul S. Sanduleac valorifică foarte sugestiv corespondența dintre securitatea psihologică și securitatea emoțională a copilului în sistemul coparental, în cadrul căruia *securitatea psihologică și socializarea* copiilor poate fi dezvoltată numai în familie, iar familia este un garant de apreciere și stimulare a acestui proces [23, p.32].

Securitatea emoțională a copilului în dinamica relației coparentale

Securitatea emoțională a copilului a fost mult timp considerată a fi profund influențată de calitatea relației dintre copil și părinte, în special prin prisma *atașamentului copilului față de părinții săi* [4]. Atașamentul reflectă legătura emoțională care se dezvoltă între copil și părinte, în timp ce securitatea emoțională se bazează pe experiențele trăite de copil cu părinții săi și este strâns legată de calitatea relației dintre părinți.

Teoria Securității Emoționale (TSE), dezvoltată de P.T. Davies și E.M. Cummings, își propune să clarifice modul în care conflictele dintre părinți pot avea un impact negativ asupra sănătății mintale a

copilului. Conform acestei teorii, dificultățile în parenting, cum ar fi răceala afectivă, lipsa de responsivitate și agresivitatea, influențează adaptarea emoțională a copilului, făcând dificilă utilizarea părinților ca sursă de suport și protecție. Spre deosebire de teoria atașamentului, care se concentrează pe diada părinte-copil, TSE pune accent pe calitatea relației dintre părinți și rezonanța acestora în întregul sistem familial. În conformitate cu teoria propusă de P.T. Davies și E.M. Cummings copilul își formează un model intern de lucru bazat pe experiențele sale cu conflictul dintre părinți. Astfel, expunerea repetată la conflicte intense, încărcate de emoționalitate negativă și percepute ca amenințătoare pentru siguranța copilului, duce la dezvoltarea *insecurității emoționale* [5] [9]. Pe de altă parte, expunerea la conflicte care sunt rezolvate într-un mod pozitiv poate spori securitatea emoțională a copilului, oferindu-i un sentiment de stabilitate și un model de gestionare pozitivă a emoțiilor [3].

În cadrul *Teoriei Securității Emoționale*, P.T. Davies și E.M. Cummings au identificat trei factori covarianți, dar distincți conceptual: (A) *reglarea emoțională* - copilul poate fi activat să simtă furie, tristețe, frică, ușurare sau bucurie, în funcție de modul în care este exprimat și gestionat conflictul dintre părinți. Implicațiile asupra funcționării copilului depind de cât de mult se simte un copil trist sau furios sau alte reacții emoționale și cât de bine copilul poate regla activarea unor astfel de emoții, (B) *reprezentările cognitive*- copilul evaluează cât de mult din problema reprezentată de o anumită expresie a conflictului are potențial de a influența negativ relațiile de familie, prin urmare copiii din familii cu un nivel înalt de conflictualitate sunt mai predispuși la dezvoltarea de reprezentări interne nesigure și (C) *reglarea comportamentală* - ce face copilul ca răspuns la comportamentul conflictual demonstrat de părinți. De exemplu copilul ar putea să încerce să regleze expunerea la conflictele interparentale

prin intervenția activă sau, alternativ, prin retragere, evitând spațiul conflictual distructiv [10, p. 236].

Acești factori descriu modul în care copilul reacționează emoțional, evaluează conflictele și răspunde comportamental la acestea. Copiii din familii cu niveluri ridicate de conflict sunt mai predispuși să dezvolte reprezentări interne nesigure și să adopte comportamente de evitare sau implicare activă în conflicte, în funcție de modul în care percep amenințarea la adresa securității lor emoționale.

Conform *teoriei securității emoționale*, expunerea la forme negative de conflict coparental compromite sentimentul de bunăstare al copilului. Modelul oferit de părinți în gestionarea conflictelor influențează direct capacitatea copilului de a-și regla emoțiile, de a forma reprezentări cognitive adecvate și de a adopta comportamente adaptative. Astfel, expunerea la conflicte interparentale distructive scade progresiv pragul de activare a procesului de conservare a securității emoționale. Pragurile scăzute de îngrijorare asupra securității emoționale duc la o sensibilizare crescută în cele trei procese componente: reglarea emoțională, reprezentările cognitive și reglarea comportamentală [8], [9], [11], [13].

Reactivitatea emoțională ridicată servește ca mijloc natural de reglare și recâștigare a siguranței emoționale. Distresul și vigilența crescută asociate cu reactivitatea emoțională induc copilului un sentiment de posibilă amenințare, mobilizându-l să își utilizeze resursele fizice și psihologice pentru a face față amenințării și de a-și păstra starea de bine. Reprezentările interne ale copilului cu privire la semnificația conflictului interparental sunt structurate ca o hartă sau ca o alarmă, având scopul de a percepe și identifica proactiv evenimentele ulterioare care pot reprezenta o amenințare pentru siguranța lui. Răspunsurile de reglare ale copilului pot deveni de tip "luptă sau fugi", concretizându-se prin acțiuni de implicare activă sau de evitare, ceea ce îi permite să își direcționeze resursele către reducerea expunerii

la amenințare și obținerea unei aparențe de securitate emoțională [6].

Teoria securității emoționale oferă criterii pentru identificarea conflictelor distructive versus constructive, distincție esențială pentru propunerea unui program de prevenire a efectelor psihotraumatizante ale conflictelor interparentale asupra copilului. E.M. Cummings postulează din 1988 că efectul conflictelor asupra familiei depinde de modul în care acestea sunt exprimate; unele forme de conflict au efecte negative, în timp ce altele au efecte benigne sau chiar pozitive. Copiii sunt capabili să deducă apariția și rezultatele conflictelor încă de la o vârstă fragedă, chiar și fără a observa direct conflictele sau rezolvarea lor. Conflictul este considerat dăunător dacă securitatea copilului este amenințată. Din această perspectivă, comportamentele distructive includ agresiunea fizică și verbală, retragerea/evitarea, mânia nonverbală și verbală și utilizarea insultelor. În contrast, comportamentele conflictuale constructive, care susțin sau încurajează sentimentul de securitate emoțională al copilului, includ discuțiile calme, sprijinul, rezolvarea problemelor și afecțiunea fizică și verbală. Reacțiile emoționale ale copilului în timpul conflictului oferă baza pentru a distinge percepția acestuia asupra amenințării propriiei securități emoționale [7], [10].

Modelul TSE servește drept cadru pentru înțelegerea conflictelor familiale și a implicațiilor acestora asupra funcționării copilului, dar și ca fundament teoretic pentru dezvoltarea de intervenții în coparenting. TSE susține că sentimentul de protecție și siguranță în relația interparentală este direct legat de starea de bine a copilului și de capacitatea acestuia de ajustare emoțională și comportamentală. Insecuritatea emoțională a copilului în raport cu părinții devine un mecanism primar prin care conflictul familial poate afecta adaptarea copilului [12].

Coparentalitatea, definită ca efortul comun al adulților de a crește copiii, este esențială pentru dezvoltarea sănătoasă a copilului. Conform *Convenției*

Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului, copilul trebuie să mențină o relație puternică cu ambii părinți, chiar și în cazul separării acestora. Prin urmare, conceptul de coparentalitate a fost extins pentru a include părinții divorțați și separați, precum și pe cei care nu au trăit niciodată împreună.

Coparentalitatea este un construct multidimensional. M.E. Feinberg a identificat patru dimensiuni interrelaționate: (1) acord/dezacord asupra problemelor de creștere a copilului (2), diviziunea muncii în ceea ce privește îngrijirea copiilor (3), susținere/subminare între partenerii coparentali și (4) managementul comun al interacțiunilor familiale [15]. În contrast, G.Margolin a găsit dovezi ale unui model de coparentalitate format din trei categorii: cooperare, conflict și triangulație [21].

Până în anii 1980 și începutul anilor 1990, grupurile de cercetare conduse de S.J. Schoppe, S.C. Mangelsdorf și C.A. Frosch au investigat contribuția acordului/dezacordului părinților în creșterea copiilor la dezvoltarea acestora [24]. În ultimii ani, un număr tot mai mare de studii au examinat legăturile dintre dimensiunile coparentalității și adaptarea copiilor [20]. Majoritatea acestor studii s-au concentrat pe copii mici și preșcolari. În conformitate cu aceste studii, lipsa cooperării între părinții copiilor de doi ani a fost legată de inhibiția băieților la vârsta de trei ani. În plus, părinții copiilor de 14 luni care au avut o relație cooperantă au avut copii mai complianți patru luni mai târziu. De asemenea, coparentalitatea conflictuală în perioada copilăriei a prezis evaluări mai mari ale agresivității preșcolarilor [24].

Concluzii

În primul rând, analiza literaturii de specialitate demonstrează că lipsa cooperării între părinți are consecințe negative asupra dezvoltării emoționale și comportamentale a copiilor, cum ar fi inhibiția, nivelul ridicat al agresivității, corelate cu coparentalitatea conflictuală. Aceste constatări subliniază importanța

unui mediu familial armonios, în care părinții colaborează și gestionează conflictele într-un mod constructiv, pentru a spori securitatea emoțională a copilului.

În al doilea rând, luând în considerație *teoria securității emoționale*, copiii care sunt expuși la conflicte intense și nerezolvate sunt mai predispuși la insecuritate emoțională, ceea ce le afectează capacitatea de reglare emoțională și comportamentală, ceea ce vine să completeze ideile anterioare expuse cu privire la problematica inhibiției și agresivității la copii ca și consecință a insecurității emoționale a acestora. În schimb, conflictele gestionate pozitiv pot spori securitatea emoțională a copilului, oferindu-i un sentiment de stabilitate și un model de gestionare adecvată a emoțiilor. În al treilea rând, conceptul de coparentalitate, definit ca efortul comun al părinților de a crește copiii, este esențial pentru adaptarea emoțională funcțională a copilului.

Prin urmare, analiza *dinamicii securității emoționale a copilului – ca dimensiune fundamentală a securității psihologice în sistemul coparental*, nu doar că explică natura relațiilor familiale și efectele acestora asupra copilului, ci și subliniază importanța intervențiilor care vizează îmbunătățirea securității emoționale a copilului. Aceasta sugerează că abordările psihoterapeutice trebuie să ia în considerare întregul sistem familial și să se concentreze pe promovarea comportamentelor constructive și a rezolvării pozitive a conflictelor pentru a proteja și a susține dezvoltarea sănătoasă a copiilor în contextul familial. În concluzie, tipul de coparenting devine un factor determinant în dezvoltarea copilului de la o vârstă foarte fragedă până la adolescența târzie.

Este important de subliniat că insecuritatea emoțională experimentată în copilărie poate avea consecințe profunde asupra sănătății mentale a individului pe termen lung. Anxietatea, depresia și dificultățile de relaționare sunt doar câteva dintre efectele posibile ale expunerii prelungite la conflicte

interparentale. Prin urmare, prevenirea și intervenția timpurie pot reduce semnificativ riscurile asociate cu insecuritatea emoțională și pot îmbunătăți bunăstarea psihologică a copiilor pe parcursul vieții.

Rezultatele acestui studiu sugerează o nevoie de a dezvolta programe de intervenție la nivel de politici publice, care să sprijine copiii și familiile aflate în situații de conflict. Programele de consiliere familială, terapia de cuplu și educația parentală ar putea contribui semnificativ la îmbunătățirea cooperării între părinți și la reducerea efectelor negative ale conflictelor asupra copiilor. În mod special, ar trebui să fie dezvoltate strategii pentru a ajuta familiile aflate în proces de separare sau divorț, pentru a menține o relație coparentală sănătoasă și constructivă.

Deși analiza s-a concentrat pe relația dintre părinți, securitatea emoțională a copilului este influențată și de alți factori contextuali, cum ar fi mediul socio-economic, relațiile extinse cu rudele și influențele școlare. Factorii externi, cum ar fi sprijinul social, nivelul de educație și condițiile economice ale familiei, joacă un rol important în modul în care copilul percepe și gestionează conflictele interparentale. Prin urmare, intervențiile care sprijină dezvoltarea emoțională a copilului trebuie să ia în considerare și aceste dimensiuni contextuale pentru a asigura un sprijin complet.

Această cercetare aduce o contribuție semnificativă la extinderea teoriei securității emoționale a copilului. Constatările noastre confirmă faptul că expunerea constantă la conflicte interparentale distructive slăbește treptat capacitatea copilului de a-și regăsi echilibrul emoțional. În același timp, modelele de rezolvare constructivă a conflictelor între părinți pot consolida sentimentul de securitate emoțională, oferind copilului un cadru de stabilitate și predictibilitate în dezvoltarea sa emoțională.

Studiul nostru deschide calea pentru cercetări viitoare care să exploreze efectele pe termen lung ale insecurității emoționale cauzate de conflictele interparentale, în special în perioada adolescenței

și a vieții adulte. De asemenea, se recomandă studii care să analizeze diferențele de impact în funcție de vârsta copilului sau de durata conflictelor. Investigarea modului în care anumite intervenții, cum ar fi terapia de familie sau programele de consiliere parentală, pot îmbunătăți securitatea emoțională a copilului, este esențială pentru dezvoltarea unor intervenții eficiente.

Referințe bibliografice

1. *APA Dictionary of Psychology*. Disponibil: <https://dictionary.apa.org/emotional-security>
2. CONG, Z., AN, L. Developing of security questionnaire and its reliability and validity. In: *Chin. Men. Health J.* 2004, 18, pp. 97–99. 2004. DOI: 10.3321/j.issn:1000-6729.2004.02.010
3. CUMMINGS, E. M., DAVIES, P. T. Effects of marital discord on children: Recent advances and emerging themes in process-oriented research. In: *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 2002, 43, pp. 31–63.
4. CUMMINGS, E. M., DAVIES, P. T. *Marital conflict and children: An emotional security perspective*. New York: The Guilford Press. 2010. pp.168-224.
5. CUMMINGS, E. M., WILSON, A. G. *Contexts of marital conflict and children's emotional security: Exploring the distinction between constructive and destructive conflict from the children's perspective*. In: M. Cox & J. Brooks-Gunn (Eds.), *Conflict and cohesion in families*. Mahwah, NJ: Erlbaum. 1999. pp. 105–129
6. CUMMINGS, E. M., BALLARD, M., EL-SHEIKH, M., & LAKE, M. Resolution and children's responses to interadult anger. In: *Developmental Psychology*, 1991, 27, pp. 462–470.
7. CUMMINGS, E. M., GOEKE-MOREY, M., PAPP, L. Children's responses to every day marital conflict tactics in the home. In: *Child Development*, 2003, 74, pp. 1918–1929.
8. CUMMINGS, E. M., SCHERMERHORN, A. C., DAVIES, P. T., GOEKE-MOREY, M. C., CUMMINGS, J. S. Interparental discord and child adjustment: Prospective investigations of emotional security as an explanatory mechanism. In: *Child Development*, 2006, 77, pp. 132–152.
9. DAVIES, P., FORMAN, E. Children's Patterns of Preserving Emotional Security in the Interparental Subsystem. In: *Child Development*, 2002, 73(6), pp. 1880-1903. Retrieved March 14, 2021.
10. DAVIES, P.T., CUMMINGS, E.M. Marital conflict and child adjustment: An emotional security hypothesis. In: *Psychological Bulletin*, 1994, 116, pp. 387–411.
11. DAVIES, P. T., CUMMINGS, E. M. Exploring children's emotional security as a mediator of the link between marital relations and child adjustment. In: *Child Development*, 1998, 69, pp. 124–139.
12. DAVIES P.T, FORMAN E.M. Children's patterns of preserving emotional security in the interparental subsystem. In: *Child Development*, 2002. Nov-Dec;73(6) pp. 188-903. DOI: 10.1111/1467-8624.t01-1-00512. PMID: 12487500.
13. DAVIES, P. T., et. al. *Child Emotional Security and Interparental Conflict*. Monographs of the Society for Research. In: *Child Development*, 2002, 67(3), pp. 1-115. ISSN-0037-976X
14. EDMONDSON A. C., LEI Z. *Psychological safety: the history, renaissance, and future of an interpersonal construct*. *Annu. Rev. Organ. Psychol. Organ. Behav.* 1, pp. 23–43. 2014.10.1146/annurev-orgpsych-031413-091305
15. FEINBERG, M.E. The internal structure and ecological context of coparenting: A framework for research and intervention. In: *Parenting: Science and Practice*, 2003, 3, pp. 95–131.
16. FEINBERG, M.E., KAN, M.L., & HETHERINGTON, E.M. The longitudinal influence of coparenting conflict on parental negativity and adolescent maladjustment. In: *Journal of Marriage and Family*, 2007, 69, pp. 687–702.
17. FLOYD F, GILLIOM L.A., COSTIGAN C. Marriage and the Parenting Alliance: Longitudinal Prediction of Change in Parenting Perceptions and Behaviors. In: *Child Development*, 2008, 69(5), pp.1461 – 1479. DOI: 10.1111/j.1467-8624.1998.tb06224.x
18. HART, J., SHAVER, P. R., AND GOLDENBERG, J. L. Attachment, self-esteem, worldviews, and terror management: evidence for a tripartite security system. In: *J. Personal. Soc. Psychol.* 2005, pp. 88-99. DOI: 10.1037/0022-3514.88.6.999

19. HART, J. Toward an integrative theory of psychological defense. In: *Pers. Psychol. Sci.*, 2014, 9, pp.19–39. DOI: 10.1177/1745691613506018
20. LINDSEY, E.W., et. al. Correlates of coparenting during infancy. In: *Family Relations*, 2005, 54, pp. 346–359.
21. MARGOLIN, G., et. al. Coparenting: A link between marital conflict and parenting in two-parent families. In: *Journal of Family Psychology*, 2001, 15(1), pp. 3–21,
22. MASLOW, A. H. *The dynamics of psychological security-insecurity*. J. Personal, 1942, 10, pp. 331–344. DOI: 10.1111/j.1467-6494.1942.tb01911.x
23. SANDULEAC, S. et al. *Aspecte psihosociale ale securității psihologice. Monografie*. Chișinău: Pulsul Pieței, 2020, 240 p. ISBN 978-9975-3342-8-0
24. SCHOPPE, S. J., MANGELSDORF, S. C., & FROSCH, C. A. Coparenting, family process, and family structure: Implications for preschoolers' externalizing behaviour problems. In: *Journal of Family Psychology*, 2001, 15, pp. 526–545.
25. SUN, Q., AND YAO, B. X. *Study on security, interpersonal trust and the related factor among college students*. Soft Sci. Health, 2009, 3, pp. 290–293. doi: 10.3969/j.issn.1003-2800.2009.03.018
26. ZOTOVA O. YU., KARAPETYAN L. V. Psychological security as the foundation of personal psychological wellbeing (analytical review). In: *Psychology in Russia: State of the Art*, 2018, 11 (2), pp. 100-113. ISSN 2307-2202 https://psychologyinrussia.com/volumes/pdf/2018_2/psych_2_2018_8_zotova.pdf
-